

Muutokset Asfalttinormiin 2023 1.12.2023 alkaen

Muutos: Lukuun 4.2 (s. 18) lisätään AA-massoille laskennallinen tyhjätila kaavan 1 jälkeiseen kappaleeseen.

Perustelu: AA-massojen tyhjätila puuttui

"Paksuuden laskennassa päällysteen tiheydenä käytetään teoreettisen massan tiheyden perusteella laskettua arvoa. Päällysteen tiheyden laskennassa käytetään AB-, ABS-, ABT- ja SMA-massoille laskennallisenä tyhjätilana 2 %, ABK-massoille 4 %, PAB-B massoille 7 %, PAB-V massoille 9 % ja **AA-massoille 20 %**. Koko työkohteeseen työvuoroittain levitetty massamäärä ei saa alittaa tilattua määrää."

Muutos: Taulukon 17 (s. 28) deformaationäytteiden määrää on kasvatettu yhdellä/sarja. Taulukkoon on lisätty päällysteestä otettavien näytteiden kriteerit ja määrät vedenkestävyyden testausta varten. Näytteenoton ohjeeksi on laadittu uusi PANK-liite standardiin SFS-EN 12697-12 A.

Perustelu: Deformaationäytteitä on lisätty yhdellä/sarja, näin varmistetaan testaukseen soveltuvien näytteiden riittävyys. Vedenkestävyyden määrittämiseen päällystenäytteistä ei ole aiemmin ollut vaatimuksia, joten taulukkoa piti täydentää. Uudessa PANK-liitteessä kuvataan tarkemmin näytteenoton erityispiirteitä ja hyväksyttävien näytteiden kriteereitä.

Taulukko 17. Kulumiskestävyys-, vedenkestävyys- ja deformaatiokestävyystestejä varten otettavat näytteet.

	Näytteen halkaisija (mm)	Minimi paksuus (mm)	Näytemäärä/sarja
Deformaatio	150	50	6 x 2 kpl *)
Kulumiskestävyys	100	40	5 x 1 kpl
Vedenkestävyys **)	100	40	12 kpl/sarja

*) Deformaatiokestävyysyden yhteen määrittämiseen tarvitaan kaksi poranäytettä. Näytteenottokohtaan voidaan tarvittaessa lisätä massaa, jos näytteenottokohdan paksuus ei ole riittävä. Näytteenotto kohta tulee valita siten, että näytteiden edustavuus täyttyy.

**) Liite standardiin SFS-EN 12697-12 A: Asfalttinäytteen vedenkestävyyden määrittäminen tieltä poratuista näytteistä.

Muutos: Taulukon 19 (s.32) valuasfaltin painuman määritykseen on lisätty huomautus, että pakollisuus ei koske paikkausmassoja.

Perustelu: Hienorakeiset valuasfaltit eivät yleensä sovellu kohteisiin, joissa painuman ylärajalle on toiminnaallinen tavoite.

Taulukko 19. Eri massatyypin tyypitestauksessa määritettävät ominaisuudet. Testit valitaan käyttötarkoituksen perusteella. Merkintä P tarkoittaa pakollista ja V valinnaista.

Ominaisuus	AB	SMA	PAB	AA	VA
Sideainepitoisuus (SFS-EN 12697-1)	P	P	P	P	P
Rakeisuus (SFS-EN 12697-2)	P	P	P	P	P
Tyhjätila (SFS-EN 12697-8)	V	V		V	
Kiviaineksen tyhjätilan täyttöaste (SFS-EN 12697-8)	V	V		V	
Kiertoviivistimellä tiivistetyn näytteen tyhjätila (SFS-EN 12697-31 ja -8)	V	V		V	
Nastarengaskulumiskestävyys (SFS-EN 12697-16)	V	V		V	
Vedenkestävyys (SFS-EN 12697-12)	V	V	V	V	
Valuasfaltin painuma (SFS-EN 12697-21)					P**)
Deformaatiokestävyys (SFS-EN 12697-22 tai 12697-25 menetelmä A *)	V	V		V	

*) Suomessa deformaatiokestävyys määritetään standardin SFS-EN 12697-25 mukaisella menettelyllä A, tulos ilmoitetaan deformaatioluokkana erillisessä dokumentissa.

***) Ei koske hienorakeisia ($D < 11$ mm) paikkausmassoja.

Muutos: Lisätään taulukkoon 21 (s. 34) huomautus 4 mm tarkkailuseulaa voidaan käyttää massoille, joiden $D > 16$ mm. Korjattu 2 tai 4 mm ja $D/2$ rivien otsikon ilmaisutapa.

Perustelu: Asfalttimassojen OCL-tarkastelussa käytetään tuotestandardien mukaan vakiona 2 mm tarkkailuseulaa. Karkearakeisimmille massoille 2 mm seulan sijaan 4 mm seula on usein soveltuvampi tarkkailuseula. Tavoitteena olisi saada muutos myös jossain vaiheessa julkaistaviin uusiin tuotestandardeihin.

Taulukko 21. Rakeisuuden ja sideainepitoisuuden sallitut poikkeamat asfalttimassan tuotannonaikaisessa laadunvalvonnassa yksittäistulosmenetelmässä.

Ominaisuus	Suurin sallittu poikkeama tavoitekoostumuksesta prosenttiyksikköinä		
	Kaikki kulutuskerrokset (paitsi VA). Side- ja kantavan kerroksen massat $D < 16$ mm	Side- ja kantavan kerroksen massat $D \geq 16$ mm	Valuasfaltit
$1,4 \cdot D$	-2	-2	-2
D	-8 ... +5	-9 ... +5	-8 ... +5
$D/2$ tai (8 tai 11,2 mm)	± 7	± 9	± 8
2 tai 4 mm *)	± 6	± 7	± 8
0,5 mm	± 4	± 5	—
0,063 mm	± 2	± 3	± 4
Sideainepitoisuus	$\pm 0,5$	$\pm 0,6$	$\pm 0,5$

*) 4 mm tarkkailuseulaa voidaan käyttää 2 mm sijaan, jos $D > 16$ mm.

Muutos: Korjataan AA-massojen massamäärät kuvien 26, 27, 28 ja 29 (s. 66-69) taulukoihin siten, että paksuus ja kg/m² vastaavat paremmin toisiaan.

Perustelu: Massamäärät olivat virheellisiä

Avoim asfaltti AA 5

EN-standardien mukainen nimi esimerkiksi PA 5 70/100

Sideaine	Lisäaine	Sideainepitoisuus (massa-%)	Vakiopaksuisen päällystelaatan massamäärä
Tiebitumi 50/70...100/150, PMB 75/130-65, PMB 75/130- 70 ja PMB 40/100-70	Selluloosakuitu tai luonnonas- faltti	4,8...5,8	40...60 kg/m ² TAI 20...30 mm

Avoim asfaltti AA 8

EN-standardien mukainen nimi esimerkiksi PA 8 70/100

Sideaine	Lisäaine	Sideainepitoisuus (massa-%)	Vakiopaksuisen päällystelaatan massamäärä
Tiebitumi 50/70...100/150, PMB 75/130-65, PMB 75/130- 70 ja PMB 40/100-70	Selluloosakuitu tai luonnonas- faltti	4,6...5,6	50...80 kg/m ² TAI 25...40 mm

Avoim asfaltti AA 11

EN-standardien mukainen nimi esimerkiksi PA 11 70/100

Sideaine	Lisäaine	Sideainepitoisuus (massa-%)	Vakiopaksuisen päällystelaatan massamäärä
Tiebitumi 50/70...100/150, PMB 75/130-65, PMB 75/130- 70 ja PMB 40/100-70	Selluloosakuitu tai luonnonas- faltti	4,5...5,3	60...80 kg/m ² TAI 30...40 mm

Avoim asfaltti AA 16

EN-standardien mukainen nimi esimerkiksi PA 16 70/100

Sideaine	Lisäaine	Sideainepitoisuus (massa-%)	Vakiopaksuisen päällystelaatan massamäärä
Tiebitumi 50/70...100/150, PMB 75/130-65, PMB 75/130- 70 ja PMB 40/100-70	Selluloosakuitu tai luonnonas- faltti	4,3...5,1	80...100 kg/m ² TAI 40...50 mm

Muutos: Taulukkoon 52 (s. 95) lisätty vieraiden aineiden ilmoittaminen.

Perustelu: Taulukosta puuttui vieraiden aineiden ilmoittaminen, vaikka se on tekstissä mainittu.

Taulukko 52. Asfalttirouheesta ilmoitettavat tiedot ja testattavat ominaisuudet.

Ilmoitettavat tiedot	Vaatimukset
Vieraat aineet	Ilmoitettava, Luokka F1, vähintään yksi koostenäyte
Raekokojakautuma ja sideainepitoisuus	Ilmoitettava, testataan 2000 t välein, vähintään 5 näytettä
Kiviaineksen maksimi raekoko	Ilmoitettava, $D_{RA} \leq D$
Asfalttityyppi (AB, PAB-B, PAB-V, VA, SMA, ABS tai ABK)	Ilmoitettava
Sideaineen tyyppi sekä tunkeuma tai pehmenemispiste tai viskositeetti	Ilmoitettava Vähintään 2 testiä/12 000 t*).
Kuulamylyarvo **)	Ilmoitettava Vähintään 1/6000 t ***)
Kiviaineksen kiintotiheys	Ilmoitettava

*) Testauksen tulosten perusteella määritetään rouheen bitumin tunkeuman vaihteluväli, laskelmissa käytetään testauksen tulosta.

**) Kulutuskerrokseen käytettävä asfalttirouhe.

***) Tulos muodostuu standardin SFS-EN 1097-9 mukaan kahden yksittäistestinäytteen tuloksen keskiarvosta. Jos samasta raaka-aineesta valmistetaan enimmäisraekooltaan erilaisia rouheita, kuulamylyarvo määritetään lajitteesta 11,2/16 mm.

Muutos: Taulukon 53 (s. 97) Vieraiden aineiden kriteerejä muutettiin siten, että ryhmän 1 materiaaleja saa olla enintään 2 % ja ryhmän 2 materiaaleja 1 %.

Perustelu: Aiempi asfalttirouhestandardin SFS-EN 13108-8 mukainen kriteeri luokka F5 ei sovellu bitumikaterouheelle, koska bitumikaterouheessa ryhmän 2 materiaalien määrä käytännössä ylittää aina 0,1 %.

Taulukko 53. Bitumikaterouheesta ilmoitettavat tiedot ja ominaisuuksien testaustiheydet.

Ilmoitettavat tiedot	Testaustiheys	Vaatus
Raekokojakauma	1/1200 t	ilmoitettava, tyyppirakeisuus ja tulosten vaihteluväli
Vesipitoisuus	1/400 t	ilmoitettava
Sideainepitoisuus	1/400 t	ilmoitettava, tulosten keskiarvo ja vaihteluväli
Sideaineen tunkeuma	1/400 t	ilmoitettava, tulosten keskiarvo ja vaihteluväli
Pehmenemispiste	1/400 t	ilmoitettava tulosten keskiarvo ja vaihteluväli
Vieraat aineet	1/1200 t	ilmoitettava määrä SFS-EN 12697-42 mukaisesti määritettynä Ryhmä 1: metallit, betoni ja tiili $\leq 2 \%$, Ryhmä 2: puu, muovi ja keinotekoiset materiaalit $\leq 1 \%$